

Список використаних джерел

1. Гриценко А. Політична економія розділено-спільного світу: історія і сучасність / А. Гриценко // Економічна теорія. – 2015. – № 3. – С. 14–29.
2. Варениця В. А. Соціальний діалог: громадянське суспільство та демократія співучасті / В. А. Варениця // Право і Безпека. – 2009. – № 2. – С. 192–196.
3. Смирнов И. К. Формально-логическое и диалектическое противоречия / И. К. Смирнов // Проблемы современной экономики. – 2012. – № 4. – С. 29–33.
4. Карпенко Ю. В. Туризм як форма розв'язання суперечностей сумісно-розділених відносин: морально-етичні аспекти / Ю. В. Карпенко // Економічний форум. – 2017. – № 4. – С. 12–20.

Лутченко А.В., студентка факультету менеджменту та бізнесу ВП «МФ КНУКіМ»;
Науковий керівник: **Обозна А.О.**, к.е.н., доцент кафедри готельно-ресторанного і туристичного бізнесу ВП «МФ КНУКіМ»

ФОРМУВАННЯ АГРОТУРИСТИЧНИХ КЛАСТЕРІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ

Стаття присвячена такому явищу, як кластери і їх впливу на розвиток сільського туризму. Проаналізувавши підхід вчених та стан сільського туризму на даний момент, сформульовано пропозиції щодо реалізації кластерного підходу до управління розвитком сфери сільського туризму в Україні.

Туризм усе частіше відіграє роль індикатора політичних відносин між регіонами, стабілізатора партнерських відносин на загальнодержавному рівні. Тому, зважаючи на велике значення туризму, держава визначила його одним із пріоритетних напрямів розвитку національної економіки та культури, сферою реалізації прав і потреб людини та суспільства, однією з визначальних складових соціально-економічної політики держави і регіонів.

На сьогоднішній день, широке поширення набувають кластерні принципи організації виробничої взаємодії на регіональному рівні. Такий підхід надає великі можливості для підвищення конкурентоспроможності

місцевого бізнесу, і для підвищення ефективності економічної політики влади. Не так давно, кластерний підхід застосовувався, як правило, в промисловому виробництві, однак сьогодні стає актуальним і в індустрії туризму.

Проблематику державного регулювання розвитку туризму і сільського туризму зокрема розкрито у працях таких науковців, як В. Бакуменко, В. Бульба, Л. Давиденко, І. Зоріна, В. Квартальов, В. Кифяк, О. Кулініч, В. Безсонюк, М. Волошина, Г. Ємець, Ю. Зінько, В. Євдокименко, О. Король, Ю. Кушнір, М. Лендел, Г. Папірян, М. Пірен, В. Сенін, А. Чечель, В. Холодок та ін.

Щоб застосовувати кластерну політику в сфері туризму регіонів, необхідно зрозуміти, що таке туристичний кластер, його цілі, завдання та принципи. Туристичний кластер являє собою сукупність взаємопов'язаних галузей і виробництв регіональної економіки, функцією яких є діяльність по задоволенню потреб людей, при раціональному використанні всіх наявних туристичних ресурсів регіону [1].

Кластерна технологія забезпечує можливість ведення конструктивного та ефективного діалогу між спорідненими організаціями, їх постачальниками і владою. Спрямовані на поліпшення умов функціонування кластера державні інвестиції приносять користь відразу багатьом бізнес-структурам. Завдання влади при цьому – виявити основні кластери, в яких зацікавлена територія, через формування інституційного механізму в законодавчому плані, об'єднання наявного інтелектуального та науково-освітнього потенціалу, матеріально-технічних та інших ресурсів, визначення стратегічних засад розвитку.

У своїй багатокомпонентній основі туристичний кластер формує додатковий синергічний і комплементарний актив за рахунок: координації сумісних дій, посилення обміну інформацією, досвідом, інноваційними технологіями, підготовкою та підвищенням кваліфікації кадрів туристичного супроводу та обслуговування. Стає можливим реальне порівняння роботи фірм-конкурентів, ефективності діяльності один одного; наявності трудових ресурсів відповідної кваліфікації; застосування особливих режимів оподаткування, інвестування, правового регулювання, надання субвенцій.

Учасниками кластера сільського туризму можуть бути не лише самостійні власники садиб, але й сільські дорадчі служби, тобто підприємства, до обов'язків яких буде входити надання консультаційних послуг щодо організації, провадження сільського туризму. Кожен з учасників кластера сільського туризму виконуватиме чітко встановлену функцію – у процесі формування та реалізації туристичного продукту сільського туризму, при цьому члени кластера будуть тісно пов'язані між собою [3].

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування повинні здійснювати ефективну підтримку всіх учасників кластера у процесі організації сільського туризму. Крім того, до їхньої компетенції має бути включено проведення стандартизації та сертифікації закладів розміщення туристів у сільській місцевості, оцінювання якості продукції та послуг, відповідність до певних стандартів. Кредитними спілками, заснованими шляхом об'єднання майна та інтересів громадян, надаватимуться кошти для фінансування розвитку суб'єктів господарювання сільського туризму [2].

Висновки. Для створення кластера сільського туризму потрібно здійснити комплекс законодавчих, економічних і гуманітарних заходів та забезпечити базові умови регіонального розвитку.

У зв'язку з цим однією з головних складових успішного кластера є його інноваційна спрямованість, оскільки без впровадження інновацій кластерне об'єднання буде прототипом територіально-виробничих об'єднань і зможе проіснувати лише обмежений проміжок часу до логічного завершення свого виробничого потенціалу. Отже, організація кластерів сільського туризму має стати перспективним довгостроковим програмним завданням державної політики і виконати важливі соціальні, економічні та гуманітарні функції, які є умовою і фактором розвитку економіки регіону.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 р.: Постанова Кабінету Міністрів України від 19 верес. 2007 р. № 1158// Офіц. вісн. України, 2007 – № 73.
2. Биркович В. І. Державне регулювання сфери туризму на регіональному рівні: дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02 – механізм державного управління. Запоріжжя: ГУ “Запорізь. ін-т держ. та муніцип. управління”, 2009.
3. Мельниченко С. В., Єременко А. Ю. Соціально-економічне значення та проблеми розвитку сільського зеленого туризму в Україні. Київ: Вид-во УАДУ; Міленіум, 2015.